

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/82/2012
Identifikačné číslo spisu:	5012200028
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2013
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5012200028.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci navrhovateľky: Žilinská univerzita v Žiline, so sídlom Univerzitná č. 8215/1, 010 26 Žilina, IČO: 00 397 563, zast. JUDr. Róbertom Pružinským, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie Prievozská č. 4/B, 821 09 Bratislava, proti odporcovi: Obvodný pozemkový úrad v Žiline, so sídlom A. Kmeťa č. 17, 010 01 Žilina, za účasti: 1/ Mesto Žilina, so sídlom Nám. obetí komunizmu č. 1, 010 01 Žilina, 2/ U. B., nar. XX.XX.XXXX., bytom U., XXX XX K., 3/ K. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., XXX XX E., zast. JUDr. Ladislavom Buchom, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie E. Hroboňovej č. 1391/42, 026 01 Dolný Kubín, 4/ Slovenský pozemkový fond, regionálny odbor Žilina, so sídlom Sad SNP č. 667/10, 010 01 Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v reštitučnom konaní, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 16. marca 2012 č. k. 29Sp/I/2012-28, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 16. marca 2012 č. k. 29Sp/I/2012-28 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu č. ObPÚ 2011/00010/R z 09.11.2011 r u š í a vec v r a c í a odporcovi na ďalšie konanie.

Navrhovateľke a ani ostatným účastníkom konania právo na náhradu trov konania n e p r í z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: ObPÚ 2011/00010/R z 09.11.2011 (č.l. 8) odporca podľa v zmysle § 9 ods. 4 a s prihladením na ustanovenie § 5 ods. 5 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 229/1991 Z.z.“) a v súlade s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) vyslovil, že a) K. B., nar. XX.XX.XXXX, . t.č. bytom U., K., štátny občan Slovenskej republiky preukázal splnenie podmienky oprávnenej osoby podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych

vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (syn pôvodného vlastníka) a zároveň preukázal splnenie podmienok § 6 ods. 1 písm. a) zák. č. 229/1991 Zb.,

b) avšak keď žiadateľ K. B. počas konania zomrel, potom do jeho práv nastúpili na základe právoplatného osvedčenia o dedičstve sp. zn. D 264/2004, Dnot 33/2004 zo dňa 27.02.2004 dedičia, a to U. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., K. a K. B., nar. XX.XX.XXXX., bytom Z., E., a preto

c) priznal vlastnícke právo U. B. a K. B. k nehnuteľnostiam v k.ú. K., a to v stave podľa katastra nehnuteľností - GP:

a. parc. C-KN č. XXXX/XXX - trvalý trávnatý porast 12.785 m² (predmet sporu v konaní),

b. komasačný hárok 0649, komasovaná parcela č. XXXX, roľa a parc. C-KN č. XXXX/XXX - zastavaná plocha, 5.718 m²,

c. komasačný hárok č. 0649, komasovaná parcela č. XXXX, roľa (vytvorené na základe GP č. 11/2009 z 24.07.2009 a GP č. 11-a/2009 z 01.08.2009),

d) ktoré nehnuteľnosti sa zapíšu na LV v podiele 3/8 pre U. B. a v podiele 1/8 pre K. B., a súčasne

e) nepriznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v k.ú. Žilina

a. komasačný hárok č. 0649, komasovaná parcela č. XXXX, roľa o výmere 8.745 m², stav v C-KN parc. č. XXXX/X, XXXX/XX, časť XXXX/X, časť XXXX/XXX, časť XXXX/XX, časť XXXX/XX a časť XXXX/XX,

z dôvodu, že ich vydaniu bránili zákonné prekážky uvedené v ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 229/1991 Zb. (zastavané a nie je možné ich poľnohospodársky využívať),

f) nepriznaním vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nie je dotknuté právo dedičov na náhradu podľa § 11 ods. 2 alebo § 16 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb.

Podľa § 1 ods. 1 písm. a) zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku zákon sa vzťahuje na pôdu, ktorá tvorí poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patrí a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom aj na pôdu, ktorá tvorí lesný pôdny fond.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb. oprávnenou osobou je štátny občan Českej a Slovenskej Federatívnej republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území, a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. februára 1948 do 01. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1.

Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 229/1991 Zb. ak osoba, ktorej nehnuteľnosť prešla v dobe od 25. februára 1948 do 01. januára 1990 do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v § 6, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami, pokiaľ sú štátnymi občanmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a majú trvalý pobyt na jej území, fyzické osoby v tomto poradí:

dedič zo závetu, ktorý bol predložený pri dedičskom konaní, ktorý nadobudol celé dedičstvo,

dedič zo závetu, ktorý nadobudol vlastníctvo, ale iba v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti nehnuteľnosti, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený iba k tejto časti nehnuteľnosti,

deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,

rodičia osoby uvedenej v odseku 1,

súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými jeho deti.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zák. č. 229/1991 Zb. oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku výroku o prepadnutí majetku, prepadnutí veci alebo zhabaní veci v trestnom konaní, prípadne v trestnom konaní správnom podľa prvých predpisov, ak bol výrok zrušený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že d) pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný; pozemok možno vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku.

2. Odporca ďalej v napadnutom rozhodnutí uviedol, že Zdeněk Hustý, nar. 12.10.1932, Žilina, preukázal splnenie podmienky oprávnenej osoby, t.j. že bol synom pôvodného vlastníka a zároveň, že nasledujúce

nehnuteľnosti v k.ú. Žilina

- a) pkn. parc. č. XXXX - roľa o výmere 75 siah zapísaná v majetkovej podstate č. 85,
 - b) pkn. parc. č. XXXX - roľa o výmere 75 siah zapísaná v majetkovej podstate č. 98,
 - c) pkn. parc. č. XXXX - roľa o výmere 1 jutro 1100 siah zapísaná v majetkovej podstate č. 976,
 - d) pkn. parc. č. XXXX - roľa o výmere 3 jutra 600 siah zapísaná v majetkovej podstate č. 1390,
 - e) pkn. parc. č. XXXX - roľa o výmere 4.316 m² a pkn. parc. č. 2016 - roľa o výmere 4316 m² obe zapísané v majetkovej podstate č. 2047,
 - f) pkn. parc. č. XXXX - roľa o výmere 2.697 m² zapísaná v majetkovej podstate č. 2200,
 - g) pkn. parc. č. XXXX - roľa o výmere 12.408 m² zapísaná v majetkovej podstate č. 2410,
 - h) pkn. parc. č. XXXX - roľa o výmere 16.545 m² zapísaná v majetkovej podstate č. 3408
- prešli do vlastníctva štátu v dôsledku výroku o prepadnutí majetku na základe rozsudku Štátneho súdu v Bratislave sp. zn. Ts III. 112/50 zo dňa 31.01.1951, ktorý bol zrušený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 Tr 25/68 zo dňa 19.03.1969 v konaní podľa zákona č. 82/1968 Zb. o súdnej rehabilitácii v znení neskorších predpisov.

3. Svoje rozhodnutie odporca odôvodnil tým, že dňa 31.12.1992 bola na Pozemkovom úrade v Žiline zaevidovaná pod č. 3425/92 písomná žiadosť K. B., K., prostredníctvom ktorej si uplatnil nárok na vydanie nehnuteľností podľa § 9 zák. č. 229/1991 Zb. po pôvodnom vlastníkovi G. B., a to vo vzťahu k majetkovým podstatám č. 85, 98, 976, 1390, 2047, 2200, 2410 a 3408.

4. Nakoľko odporca zistil, že medzi uvedenou oprávnenou a povinnou osobou nebola uzatvorená dohoda, preto bolo začaté konanie v zmysle § 9 ods. 4 zák. č. 229/1991 Zb. Ďalej odporca zdôraznil to, že nakoľko nehnuteľnosti pôvodného vlastníka G. B. prešli do vlastníctva štátu v dôsledku výroku o prepadnutí majetku na základe hore uvedeného rozsudku Štátneho súdu v Bratislave, tak následne bola vykonaná súdna rehabilitácia prostredníctvom rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, z čoho jednoznačne vyplýva, že boli splnené podmienky § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 229/1991 Zb.

5. Vzťah žiadateľa K. B. k pôvodnému vlastníkovi G. B. bol preukázaný potvrdením Štátneho notárstva v Žiline, podľa ktorého je K. B., nar. XX.XX.XXXX synom a jediným dedičom po G. B., ktorý zomrel dňa 05.03.1988, a týmto preukázal, že je oprávnenou osobou podľa § 4 ods. 2 písm. c) zák. č. 229/1991 Zb. Tým, že K. B. ako pôvodný žiadateľ o reštitúciu počas konania zomrel, do jeho práv nastúpili na základe právoplatného osvedčenia o dedičstve D 264/2004, Dnot 33/2004 zo dňa 27.02.2004 K. B. a U. B..

6. Následne správny orgán zabezpečil prostredníctvom Strediska geodézie zo dňa 12.09.1991, ako aj Správou katastra v Žiline pod č. K2-1161/07 zo dňa 10.04.2008 úplné kópie majetkových podstat č. 85, 98, 976, 1390, 2047, 2200, 2410, 3408 v k.ú. K., úplný výpis z komasačného hárku č. 0649, písomnú a grafickú identifikáciu pozemkovoknižných aj komasačných parciel a listy vlastníctva č. XXX, č. XXXX, č. XXXX. Presné zameranie komasačnej parcely č. XXXX bolo vykonané geometrickým plánom GP č. 11-a/2009.

V súlade s už vysloveným právnym názorom krajského súdu správny orgán vyhotovil fotodokumentáciu požadovanej nehnuteľnosti, zabezpečil písomné vyjadrenia týkajúce sa inžinierskych sietí, ako aj bodového poľa na pozemku C-KN č. 5083/264, ktorých existenciu uvádzala Žilinská univerzita v odvolacom konaní, a opätovne preskúmal možnosť vydania pozemku oprávneným osobám. Zároveň doplnil podklady z iných reštitučných spisov vzťahujúcich sa na lokalitu za účelom preukázania skutočného a úplného stavu veci.

7. Odporca vychádzajúc z písomných vyjadrení Žilinskej teplárne v Žiline č. 240269/Ma zo dňa 31.05.2011, Slovenského plynárenského priemyslu, a.s. Bratislava zo dňa 01.06.2011 a Stredoslovenských elektrární zo dňa 07.10.2011 mal preukázané, že na časti parcely C-KN č. XXXX/XXX sa nenachádzajú žiadne inžinierske siete. Hoci zo stanoviska Žilinskej univerzity zo dňa 28.04.2011 vyplynulo, že by cez časť komasovanej parcely mal prechádzať slaboprúdový kábel, tak ani priloženou grafickou dokumentáciou povinná osoba jednoznačne nepreukázala, že zasahuje aj do uvedenej parc. č. C-KN XXXX/XXX.

Existencia akýchkoľvek sietí na pozemku má podstatný vplyv najmä na jeho zastavanie, nie však na jeho bežné poľnohospodárske využitie, o čom svedčia podľa odporcu aj stanoviská Slovenského plynárenského priemyslu zo dňa 31.01.2008 alebo Stredoslovenskej energetiky zo dňa 07.10.2011.

8. Ďalej správny orgán poukázal na to, že fotodokumentáciou z miesta samého, ktorá bola vyhotovená správnym orgánom, bolo zistené, že na parcele C-KN č. XXXX/XXX sa nenachádzajú žiadne stavby súvisiace s činnosťou vysokej školy. Na pozemku bola neoficiálna záhradkárska osada s množstvom stromov a krovín, ako aj z viacerými drobnými stavbami - prístreškami na náradie. Jej dlhodobú existenciu potvrdzuje aj list Žilinskej univerzity ešte z 23.11.1998, ako aj znalecký posudok č. 132/2006 vyhotovený Ing. L. U., znalcom z odboru stavebníctva, ktorý slúžil ako podklad k vydaniu parcely C-KN č. 5083/177 (vytvorená zo susednej komasovanej parcely č. 5083), ktorá bola predmetom obdobného reštitučného konania.

Je viac ako zrejmé pre odporcu, že táto časť pôvodnej nehnuteľnosti ku dňu účinnosti zák. č. 229/1991 Zb., t.j. ku dňu 24.06.1991 nebola žiadnym spôsobom zastavaná v súlade s účelom realizácie výstavby areálu vysokej školy, je dlhodobo využívaná na poľnohospodárske účely, a to je predpokladom na obnovu vlastníckych práv pôvodných vlastníkov v rámci reštitučného konania, tak ako to vyplýva priamo z preambuly zákona.

9. Podľa odporcu skutočnosť, že C-KN parcela č. XXXX/X, z ktorej bola vytvorená parcela C-KN č. XXXX/XXX, bola vyňatá z pôdneho fondu a v katastri nehnuteľností evidovaná ako zastavaná plocha, nezakladá automaticky dôvod na aplikáciu ust. § 11 ods. 1 písm. d) zák. č. 229/1991 Zb., že pozemok nemožno vydať, ak bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo právnickej osoby zastavaný, nakoľko toto ustanovenie obsahuje možnosť pozemok vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu.

V danom prípade žiadna legálna stavba neexistuje, nie sú zákonné dôvody na nevydanie pozemku „in natura“ pre reštituentov, a preto odporca rozhodol tak, ako ním bolo uvedené v bode 3. výroku napadnutého rozhodnutia.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

10. Proti tomuto rozhodnutiu podala navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu na Krajský súd v Žiline opravný prostriedok dňa 15.12.2011 označený ako odvolanie.

11. Krajský súd ako súd prvého stupňa po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v rozsahu danom dôvodmi uvedenými v opravnom prostriedku a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je vecne správne a súladné so zákonom č. 229/1991 Zb. V danej veci podľa názoru krajského súdu bol dostatočne a úplne zistený skutkový stav a vyvedení z neho relevantný právny záver, a to z nasledovných dôvodov.

12. Po citácii dotknutých ustanovení § 2501 ods. 1 O.s.p., § 1 ods. 1 písm. a), § 4 ods. 1 a 2, § 6 ods. 1 písm. a) a § 11 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb. sa stotožnil so skutkovým stavom zachyteným v administratívnom spise.

13. Ďalej krajský súd konštatoval, že navrhovateľka spochybňuje iba 3. a 4. bod výroku rozhodnutia odporcu, a to konkrétne novovytvorený pozemok C-KN č. XXXX/XXX - zastavaná plocha o výmere 5.718 m², v prípade ktorého je povinnou osobou navrhovateľka. Zo správneho spisu bolo pre krajský súd zrejmé, že v predmetnej veci dal odporca vyhotoviť geometrický plán vo vzťahu k tomuto pozemku, a to č. 11-a/2009 (vyhotovila Ing. W. E.), a to konkrétne na oddelenie parcely KN č. XXXX/XXX pre účely reštitučného konania z pôvodnej komasovanej parcely č. XXXX.

14. Rovnako mal krajský súd z právoplatného rozsudku Krajského súdu Žilina č. k. 22Sp/102/2009-63 zo dňa 30. marca 2010 preukázané, že už o predmetnej parcele bolo odporcom rozhodnuté, a vo vzťahu k tomuto bolo pôvodné rozhodnutie odporcu krajským súdom zrušené podľa § 250j ods. 2 písm. c) a d) O.s.p. pre nedostatočne zistený skutkový stav. Z odôvodnenia uvedeného zrušujúceho rozsudku pre

krajský súd vyplýva záver, že súd uložil správne mu orgánu úplne a dostatočne zistiť skutkový stav veci vo vzťahu k predmetnému pozemku, zabezpečiť ohliadku na mieste samom, zabezpečiť fotodokumentáciu z uvedeného pozemku, prípadne zabezpečiť aj konkrétne podklady, aké konkrétne inžinierske stavby sa na danom pozemku mali nachádzať.

Tak isto mal skutkový stav zistiť správny orgán aj vo vzťahu k tvrdenému geodetickému bodovému poľu na danom pozemku.

15. Konajúc v intenciách hore uvedeného právneho názoru odporca vyslovil, že po doplnenom dokazovaní mal preukázané (viď body č. 7 a 8), že na danom pozemku sa neevidentujú žiadne geodetické body. Toto mal preukázané z potvrdenia Geodetického a kartografického ústavu v Bratislave zo dňa 31.05.2011, podľa ktorého sa geodetický bod nachádza na susednej nehnuteľnosti. Zároveň mal z písomných vyjadrení Žilinskej teplárne Žilina zo dňa 31.05.2011 a Slovenského plynárenského priemyslu, a.s., Stredoslovenských elektrární zo dňa 07.10.2011 preukázané, že na časti komasovanej parcely č. XXXX totožnej s novovytvorenou parcelou C-KN č. XXXX/XXX, sa nenachádzajú žiadne inžinierske siete. Hoci odporca žiadal určenie existencie sietí na dotknutom pozemku, tak krajskému súdu zo stanoviska navrhovateľky vyplynulo, že hoci by cez časť komasovanej parcely mal prechádzať slaboprúdový kábel, tak podľa priloženej grafickej dokumentácie povinná osoba jednoznačne nepreukázala, že uvedený kábel by mal zasahovať aj do parcely C-KN č. XXXX/XXX.

16. Krajský súd ďalej poukázal v danej veci aj na hospodárnosť konania, keď dané konanie prebieha už od roku 1991, resp. 1992. Správny orgán zároveň v rámci doplnenia dokazovania vykonal aj ohliadku na mieste samom, resp. vykonal aj fotodokumentáciu z predmetného pozemku, pričom s touto fotodokumentáciou sa stotožnil aj právny zástupca navrhovateľa, lebo ju nenamietal.

Z fotodokumentácie bolo jednoznačne zistené, že na tomto pozemku (ktorý je predmetom vydania) sa nenachádzajú žiadne stavby súvisiace s činnosťou vysokej školy. Z fotodokumentácie je zrejmé, že na tomto pozemku sa nachádza zatravnená krovinatá časť, resp. je z nej zrejma aj prášna cesta, tak isto z fotodokumentácie je zrejmé, že sú tam drobné stavby (podľa krajského súdu nelegálne), zrejme prístrešky na náradie, resp. chatky, ktoré sú porastené burinou. Tieto skutočnosti nespochybňoval ani samotný navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Už z uvedenej fotodokumentácie je zrejmé, že konkrétne zistený stav pozemku nebráni ani podľa názoru súdu poľnohospodárskemu využitiu pozemku.

17. Ďalej krajský súd poukázal na to, že právny zástupca navrhovateľky v predmetnom konaní tvrdil, že bol nedostatočne zistený skutkový stav vo vzťahu k existencii inžinierskych sietí, a tiež zastával názor, že je potrebné vychádzať z toho, ako je daný charakter pozemku zapísaný v katastri nehnuteľností (t.j. zastavaná plocha), a tiež že nebola splnená základná podmienka reštitučného nároku, že teda nebola povinná osoba vyzvaná na vydanie nehnuteľnosti v zákonom stanovenej lehote. Krajský súd vyhodnotil námietky navrhovateľa ako nedôvodné.

Predovšetkým zdôraznil, že nie je podľa ustálenej súdnej praxe v reštitučných konaniach podmienkou priznania nároku uplatnenie žiadosti vo vzťahu k povinnej osobe v zákonnej lehote. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžo/345/2009, na ktoré poukazovala navrhovateľka v opravnom prostriedku, rieši v konečnom dôsledku úplne inú skutkovú a právnu problematiku. Základným predpokladom je, aby reštitučný nárok bol uplatnený v zákonom stanovenej lehote na pozemkovom úrade v zmysle § 13 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb., čo teda nebolo spochybnené, a tento nárok bol v zákonom stanovenej lehote do 31.12.1992 uplatnený na príslušnom pozemkovom úrade.

18. Tak isto krajský súd poukázal aj na to, že nie je dôležité, aký druh pozemku vyplýva zo zápisu z príslušnej evidencie katastra nehnuteľností. Nesporné bolo, že pozemok bol charakterizovaný zápisom v evidencii nehnuteľností ako zastavaný pozemok, resp. ako pozemky, na ktorých sú ostatné inžinierske stavby. V tomto smere súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. M-Sždov 13/02, keď je potrebné reálne zistiť skutočný charakter pozemku.

Krajský súd rovnako poukázal aj na to, že charakter pozemku aj podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžo/203/2008 pre účely reštitučného konania je potrebné posudzovať ku dňu prechodu na štát a ku dňu účinnosti zák. č. 229/1991 Zb. (t.j. 24.06.1991) s tým, že v rámci tohto

konania nikto nenamietal, že ku dňu prechodu na štát išlo o roľu a ku dňu účinnosti zák. č. 229/1991 Zb. bol charakter pôdy, resp. pozemku v podstate taký, aký bol zistený v súčasnosti.

19. Krajský súd sa stotožnil s názorom odporcu, že navrátený pozemok bolo možné vydať účastníkom konania z tých dôvodov, ako uviedol vo svojom odôvodnení rozhodnutia. V tomto smere súd poukazuje najmä teda na to, že správny orgán v priebehu správneho konania vyzýval navrhovateľku ako povinnú osobu na označenie konkrétnych sietí, resp. správcov konkrétnych sietí, pričom v priebehu správneho konania povinná osoba tieto konkrétne siete, resp. správcov konkrétnych sietí neoznačila. Až v odvolaní označila hypoteticky, aké siete by mohli cez daný pozemok prechádzať. V konaní pred súdom na otázky súdu právny zástupca navrhovateľa vo vzťahu k sieťam ani nevedel poriadne označiť, resp. uviesť, aké siete by vo vzťahu k daným subjektom mali cez daný pozemok prechádzať.

Krajský súd ďalej zdôraznil aj to, že v predmetnej veci správne odporca poukazoval aj na vydanie susedného pozemku C-KN parcely č. XXXX/XXX, v ktorej veci bol vyhotovený aj znalecký posudok Ing. L. U., znalcom z odboru stavebníctva, ktorý znalecký posudok sa zároveň nachádzal aj v správnom spise.

20. Preto sa v danom prípade krajský súd stotožnil s názorom správneho orgánu, že ani existencia inžinierskych sietí, ktoré by sa mali nachádzať pod zemským povrchom na predmetnom pozemku, nemôže byť podľa názoru krajského súdu dôvodom na nevydanie pozemku v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. d) zák. č. 229/1991 Zb. Krajský súd v súvislosti s týmto poukázal najmä na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to konkrétne rozhodnutie sp. zn. SŽ-o-KS90/2003, a tiež rozhodnutie sp. zn. M-SŽdov 13/02, z ktorého citoval nižšie uvedenú časť:

„Ak teda na dotknutej časti parcele pôvodne sú vysadené stromy, plocha je zarastená trávou, tak ako tvrdia navrhovatelia, čo je zrejmé aj z fotografických snímok nimi predložených k odvolaniu, existencia uvedených stavieb ako takých - vedenie elektrickej energie, osvetlenie a odberné miesta - nie je prekážkou poľnohospodárskeho využitia pozemku, napr. aj ako ovocný sad. Touto prekážkou tiež nie je oplotenie pozemku tvoriace hranicu pozemku od ulice a susedných domov. Rovnako, ak sa na pozemku nachádzajú voľné plochy zarastené trávou, ako to vyplýva z fotografií doložených k odvolaniu oprávnenými osobami, ktoré je možné poľnohospodársky využiť, ani drobné stavby, ako rozvodné siete umiestnené pod zemou, nebránia poľnohospodárskemu využitiu pozemku, čo je všeobecne známou skutočnosťou. Také stavby ako žumpa, studňa alebo cesta cez pozemok síce sťažujú, ale neznemožňujú poľnohospodársku výrobu.

21. V súvislosti s uvedeným krajský súd odkázal aj na vyjadrenie SPP, a.s. Bratislava zo dňa 03.01.2008, ktorý síce uvádza, že na dotknutom pozemku sa nenachádzajú siete v správe SPP, distribúcia, a.s. (vyjadrenie zo dňa 03.01.2008 nachádzajúce sa v správnom spise, toto je vo vzťahu k inému reštitučnému nároku), ale tu SPP, a. s. zároveň uvádza, že existencia plynovodu nie je prekážkou vykonávania bežných poľnohospodárskych prác. Možné obmedzenie v prípade pestovania drevín, tieto je možné vysadiť minimálne 1,5 m od osi vytýčeného plynovodu.

Krajský súd preto vyslovil zhodné názory so správnym orgánom, že v danom prípade ani prípadná existencia inžinierskych sietí, ako inžinierskych stavieb, ktoré by sa mali nachádzať pod zemským povrchom daného pozemku, nemôže byť prekážkou vydania predmetnej časti parcely, tak ako správne konštatoval odporca s poukazom na ust. § 11 ods. 1 písm. d) zák. č. 229/1991 Zb.

22. Obdobne vyhodnotil krajský súd aj to, že na podporu svojich tvrdení odporca poukázal na zistený skutkový stav z ohľadky, resp. fotodokumentácie sporného pozemku a aj zo znaleckého posudku vo vzťahu k susednému pozemku, ktorý bol v rámci iného reštitučného konania oprávneným osobám vydaný. Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodnutie odporcu krajský súd ako vecne správne a zákonné potvrdil podľa ust. § 250q ods. 2 O.s.p.

III.

Odvolanie navrhovateľky/stanovisko odporcu

A)

23. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 16.04.2012 (č.l. 39) proti rozsudku prvostupňového súdu

navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu označila nasledujúce odvolacie dôvody:

- § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p., nakoľko konanie má inú vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p., keďže súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností,
- § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p., keďže súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a
- § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., keďže rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

24. Najmä pri argumentácii o existencii inej vady konania, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, navrhovateľka vyjadrila nesúhlas so záverom krajského súdu, že v reštitučných konaniach nie je podmienkou priznania nároku uplatnenie žiadosti vo vzťahu k povinnej osobe v zákonom stanovenej lehote. Navyše vyriešenie tejto otázky načrtnutej v ustanovení § 9 zák. č. 229/1991 Zb. navrhovateľka označila za otázku zásadného významu a iba všeobecný odkaz na nešpecifikovanú ustálenú súdnu prax je podľa nej nepostačujúcim argumentom v zmysle uznesenia ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. ÚS 209/04 z 23.06.2004.

Naopak, tvrdenie navrhovateľky by malo podporovať rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6 Sžo/345/2009 zo dňa 31.08.2010, podľa ktorého základným predpokladom pre vydanie veci v zmysle zákona č. 229/1991 Zb. je písomná výzva oprávnenej osoby i povinnej osobe, preukázanie nároku na vydanie veci a uvedenie spôsobu jej prevzatia štátom.

25. Ďalej vyzdvihla svoju snahu nechať vypočúť správcov sietí, ktorí pôsobia v Meste Žilina a tiež zopakovala svoju námietku proti znaleckému posudku Ing. L. U. o parcele, ktorá nie je predmetom reštitučného konania.

26. Záverom svojho odvolania navrhovateľka požiadala, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vrátil vec súdu na ďalšie konanie.

B)

27. Z vyjadrenia odporcu z 02.05.2012 (č.l. 48) vyplýva, že navrhuje zamietnuť odvolanie ako neopodstatnené, nakoľko predložil názor, že napádané skutočnosti sú dostatočne a jednoznačne objasnené v písomnom vyhotovení napadnutého rozsudku. Akýkoľvek iný výklad nie je podľa odporcu právne správny.

C)

28. Z vyjadrenia zúčastnenej osoby U. B. z XX.XX.XXXX (č.l. 47) vyplýva, že nesúhlasí s odvolaním proti rozsudku krajského súdu a trvá na tom, aby bolo v plnom rozsahu rešpektované napadnuté rozhodnutie odporcu.

29. Ďalej spoločný právny zástupca zúčastnených osôb prostredníctvom oznámenia z 02.05.2012 charakterizoval ich postoje a procesné návrhy v reštitučnom konaní.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

30. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu odvolacích dôvodov postupom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 202 v spoj. s § 250s O.s.p. podanie odvolania prípustné, nenariadil vo veci pojednávanie (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že podanie odvolania je dôvodné, pretože v konaní

správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, a preto postupom podľa § 220 ods. 1 v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil tak, že podľa § 250j ods. 2 písm. e) O.s.p. napadnuté rozhodnutie odporcu zrušil a vrátil mu späť na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

31. Najvyšší súd sa nestotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom. Na druhej strane podstatou odvolania, ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, je právna otázka, či ustanovenie § 9 zák. č. 229/1991 Zb. bolo v preskúmanom konaní riadne naplnené. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

32. S hore uvedeným vymedzením súvisí aj rozsah odvolacích námietok navrhovateľky. Za účelom riadneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia sa musí Najvyšší súd primárne vysporiadať s námietkami, ktoré navrhovateľka využila na spochybnenie zákonnosti postupu správneho orgánu smerujúceho k vysloveniu napadnutého rozhodnutia, a to existenciou podstatnej vady konania. Až po vyslovení ich nedôvodnosti súdom vzniká právo navrhovateľke na prieskum zákonnosti samotného rozhodnutia (meritórne námietky).

33. Z odvolania navrhovateľky vyplýva, že obsahom odvolacieho dôvodu ako zásadného významu v zmysle § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p. má byť nepreskúmateľné odôvodnenie výroku krajského súdu, že v reštitučných konaniach nie je podmienkou priznania nároku uplatnenie žiadosti vo vzťahu k povinnej osobe v zákonom stanovenej lehote v zmysle § 9 zák. č. 229/1991 Zb. (viď bod č. 24).

34. Krajský súd prezentoval v odôvodnení v súvislosti s uvedenou námietkou nasledujúcu argumentáciu (Najvyšší súd doslovne cituje):

„Právny zástupca navrhovateľa v predmetnom konaní tvrdil, že bol nedostatočne zistený skutkový stav vo vzťahu k existencii inžinierskych sietí, a tiež zastával názor, že je potrebné vychádzať z toho, ako je daný charakter pozemku zapísaný v katastri nehnuteľností (zastavaná plocha), a tiež že nebola splnená základná podmienka reštitučného nároku, že teda nebola povinná osoba vyzvaná na vydanie nehnuteľnosti v zákonom stanovenej lehote.

Súd vyhodnotil námietky navrhovateľa ako nedôvodné. Nie je podľa ustálenej súdnej praxe v reštitučných konaniach podmienkou priznania nároku uplatnenie žiadosti vo vzťahu k povinnej osobe v zákonnej lehote. Rozhodnutie NS SR sp.zn. 6 Sžo/345/2009, na ktoré poukazoval navrhovateľ v oprávnom prostriedku, rieši v konečnom dôsledku úplne inú skutkovú a právnu problematiku.“

35. Odporca k uvedenej problematike výkladu § 9 zák. č. 229/1991 Zb. prezentoval v odôvodnení túto argumentáciu (Najvyšší súd doslovne cituje):

„Podľa oznámenia žiadateľa boli v marci roku 1992 vyzvané právne subjekty na vrátenie nehnuteľností, avšak do dňa podania žiadosti o reštitúciu na Pozemkovom úrade v Žiline t.j. do 31.12.1992 sa tak nestalo.

V zmysle rozsudku v mene Slovenskej republiky č 10 S 52/00, pokiaľ by oprávnená osoba i vôbec nevyzvala žiaden subjekt na vydanie nehnuteľností, nebolo by možné s tým spájať účinky zániku reštitučného nároku oprávnenej osoby, pretože svoj nárok uplatnila v prekluzívnej lehote na príslušnom pozemkovom úrade. Ak v praxi dôjde k tomu, že oprávnená osoba nevyzve zároveň povinnú osobu k vydaniu nehnuteľností a v dôsledku toho nedôjde k uzavretiu dohody medzi nimi, má to za následok taký právny stav, že vo veci rozhodne pozemkový úrad podľa § 9 ods. 4 zákona o pôde.

Keďže v tomto prípade k uzatvoreniu dohody nedošlo, začal správny orgán konanie podľa § 9 ods. 4 zákona o pôde a zároveň preskúmal splnenie podmienok § 4 a § 6 zákona o pôde.“

36. V súvislosti s hore uvedenou argumentáciou Najvyšší súd potvrdzuje, že administratívny spis obsahuje výzvu K. B. z 28.12.1992 (Príl. č. 1), avšak táto listina sama o sebe nepredstavuje vierohodné popretie argumentácie navrhovateľky, že im takéto vyrozumienie nebolo doručené.

Takisto z hora citovaného rozsudku sp. zn. 6 Sžo/345/2009 z 31. augusta 2010 (str. 9) nepochybne vyplýva záver konajúceho súdu, že

„Základným predpokladom pre vydanie veci v zmysle zákona č. 229/1991 Zb. je písomná výzva

oprávnenej osoby povinnej osobe, preukázanie nároku na vydanie veci a uvedenie spôsobu jej prevzatia štátom. Nárok uplatní oprávnená osoba na pozemkovom úrade a zároveň vyzve povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti. ...Ustanovenie § 9 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. bližšie nevymedzuje obsah pojmu „výzva“. Za písomnú výzvu treba považovať jednostranný právny úkon, ktorý spĺňa náležitosti podpísané právnym poriadkom pre platný právny úkon (najmä náležitosti uvedené v ustanoveniach § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka), ktorým oprávnená osoba vyzýva povinnú osobu, aby jej vydala vec, ktorú ku dňu účinnosti tohto zákona má v držbe.“

37. Najvyšší súd sa stotožňuje s argumentáciou navrhovateľky, že vyriešenie tejto otázky načrtnutej v ustanovení § 9 zák. č. 229/1991 Zb. predstavuje otázku zásadného významu a iba všeobecný odkaz na nešpecifikovanú ustálenú súdnu prax je podľa nej nepostačujúcim argumentom v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.

Preto odkazuje na iný rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžr/86/2012, z ktorého v zmysle § 250ja ods. 7 cituje pre prejednávanú vec relevantnú časť:

„27. Z uvedeného ustanovenia preto vyplýva, že úprava vlastníckych vzťahov a prinavrátenie vlastníctva, ktoré bolo v rozhodnom období narušené, oprávneným osobám je hlavnou myšlienkou prijatého zákona. Preto podľa režimu tohto zákona je nutné postupovať, aby vlastníctvo v zákone pomenovanými majetkovými krivdami mohlo byť riadne obnovené bez vzniku ďalších krívd.

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb. v znení platnom v čase vydaného rozhodnutia (t.j. 27.07.2011) nárok uplatní oprávnená osoba na pozemkovom úrade a zároveň vyzve povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti. Povinná osoba uzavrie s oprávnenou osobou do 60 dní od podania výzvy dohodu o vydaní nehnuteľnosti.

Podľa § 9 ods. 2 zák. č. 229/1991 Zb. v hore uvedenom znení dohoda podlieha schváleniu pozemkovým úradom formou rozhodnutia vydaného v správnom konaní.

Podľa § 9 ods. 3 zák. č. 229/1991 Zb. v hore uvedenom znení rozhodnutie pozemkového úradu o neschválení dohody preskúma na návrh účastníka súd.

Podľa § 9 ods. 4 zák. č. 229/1991 Zb. v hore uvedenom znení platí, že ak k dohode podľa odseku 1 nedôjde, rozhodne o vlastníctve oprávnenej osoby k nehnuteľnosti pozemkový úrad.

Podľa § 9 ods. 7 zák. č. 229/1991 Zb. v hore uvedenom znení proti rozhodnutiu pozemkového úradu podľa odsekov 4 až 6 možno podať opravný prostriedok na súd.

28. Hlavným argumentom navrhovateľov je ich záver, že príslušný orgán štátu im odmietol vydať úradný doklad potrebný na zaslanie výzvy na vydanie majetku podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb.

Uvedená argumentácia nemá oporu v zákone, s čím sa riadne vysporiadal odporca a čo aj potvrdil krajský súd. Zaslanie výzvy na vydanie majetku podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb. je vyslovene v dispozícii osôb, ktoré v zmysle citovaného zákona hodľali požiadať o prinavrátenie vlastníctva a týmto spôsobom musia upozorniť pod sankciou zániku svojho práva na konanie o podanej žiadosti doterajšieho držiteľa o svojom úmysle. Preto bolo celkom oprávnené, že aj v tomto prípade odporca na splnení zákonnej podmienky, t.j. na jej preukázaní, trval. Nakoľko však navrhovatelia uvedenú podmienku nepreukázali, správne krajský súd prieskum napadnutého rozhodnutia uzavrel s tým, že odporca rozhodol v súlade so zákonom.“

38. Podľa hore uvedených rozhodnutí musí Najvyšší súd argument navrhovateľky, že konanie odporcu tým, že nedostatočne vyhodnotil splnenie zákonnej podmienky na začatie reštitučného konania podľa § 9 zák. č. 229/1991 Zb., ako dôvodný.

39. K ďalším odvolacím námietkam navrhovateľky sa Najvyšší súd vzhľadom na hore uvedené závery a nutnosť odporcu odstrániť mu vytknutú vadu konania nebude vyjadrovať.

V.

40. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľky a stanoviska odporcu, ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovaných rozhodnutiach sp. zn. 1 Sžr/86/2012 a 6

Sžo/345/2009, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

41. Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade so zásadou hospodárnosti súdneho konania neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), nakoľko dôvodom podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú nielen generálne (§ 246c ods. 1 O.s.p.), ale aj špeciálne (§ 250ja ods. 6 O.s.p.) iba mimoriadne prípustné opravné prostriedky, avšak táto situácia v prejednávanej veci nenastala, potom nie je možné ust. § 250j ods. 4 O.s.p. na výroky rozhodnutí Najvyššieho súdu aplikovať.

42. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 2 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešná navrhovateľka má právo na úplnú náhradu trov tohto konania. Podmienkou pre priznanie náhrady trov právneho zastúpenia je ich doloženie do spisu počas konania alebo dovyčíslenie v 3-dňovej lehote po vyhlásení rozsudku.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 2 O.s.p. platí, že ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Nakoľko v spise sa toto nenachádza a ani z iných podaní nevyplývajú iné trovy konania, o trovách konania Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku.

43. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava reštitučných nárokov je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).